

SISKOLLE

Sisko, miks on katsees synkkä,
miks' noin olet allapäin?
Miks' on silmäs kyynelissä,
miksi huokaat yhtenäin?

Miks' et laula, kuten ennen?
Miks' et leikkiin riemuin käy?
Miksi suutuut karkeloihin,
miks' ei sun niissä näy?

Armasko sun lähti luotas,
häntäkö jän suremaan? —
Veikö hän sun sydänrauhas,
veikö riemus mukanaan?

Vaiko elon tanhuvilla
työtä, tuskaa näen vaan? —
Kehdossa jo merkin löikö
murhe lapsen ratajan?

Karin M.

Myrsky-yön lapsi

Kirj. Helmi Mattson.

9 LUKU.

Kyynel vierä,
Poskille kieri,
Muisteli kotia kaukaista,
Pohjolan muisti,
Syntymämaata,
Suomen rantoja rakkaita.
Kirjoitti rivin,
Kirjoitti kaksii,
Silmää jälleen kyyneltää.
Yksin orpona
Vieraalla maalla...
Ikävä lapsosta itkettää.

Dagmar saapui onnellisesti määräpaikkaan. Alussa oli hänellä hyvät toiveet tulevaisuudesta, sillä hän oli mielestään kyllin reipas ja rohkea tyttö.

Matkatoveri oli uskaltanut huolehtia hänestä, sanoen suoraan: — Noin valkeat, pehmeät kädet ovat siirtolaisella haitaksi Amerikassa. Se ottaa alussa kovalle kielletäitämättömän tytön, saat uskoa Dagmar!

Nyt hän oli sen verran kokenut, että huomasi asian niin olevan. Dagmar oli ollut kolme kuukautta perillä.

Monta vastoinkäymistä hän jo oli ehtinyt kokea. Ei onnistunut heti saamaan työpaikkaa.

Oli pyrkinyt itku silmään joka kerta kun työnhakuretkeltä palasi.

— Pieni on ja hento... ei jaksa tehdä kovaa työtä, oli aina vastattu.

Hänellä oli onneksi vähän rahaa, mutta ei se kauan kestäisi, jos ei työtä saisi.

Hän kulki oudon kaupungin katuja onnettomana... Jo alkoi epätoivoisia ajatuksia kyteä aivoissa. — Mitä, jos tosiaankaan ei ollenkaan saisi työtä? Mikä sitten keinoksi? — Ei olisi tuttavita, eikä juuri rahakaan enää...

Mutta pelastus tuli. Sai vihdoinkin työpaikan perheessä. Palkka oli pieni. Ei luvattu maksaa puhumatolle samaa kuin oppineelle ja kielletäitavalle. Dagmar ei välittänyt, kunhan sai jotain... Oli toki paikka, missä olla!

Nyt hän selvisi sivan kuin houreista.

— Miten hullua! Minkä vuoksi hän oli tänne lähtenyt?... Kostaa! Mitä... kenelle...? — Tehdä kiusaa... Oh! Kuinka typerää... Häntä hävetti... hän katui... Lapsellisuutta, ei muuta — sitä se oli...

Hän otti kynän ja paperia, alkoi kirjoittaa.

Gladstone, heinäk. 17 p. 19—
Rakkaat kotiväet:—

Isä ja äiti! Rakas isä ja äiti... Täällä minä nyt olen kultaalassa! Voi miten ihminen on hullu. Kolme kuukautta olen ollut perillä ja nyt olen saanut jo kylläksi tästä maasta. Miten ikävöinkään takaisin pohjolaan,

takaisin sinne Suomen rakkaille rannoille. Mutta mitäpä kadun, kun nyt eräaseen kohtaan: olen itsekkäästi lähtenyt, enkä huolinut kenenkään mieltä kysyä...

Miten on Urho Kanervo? Joko hän on naimisissa Martta Hovilan kanssa? Urho ei tiennyt lähdestäni. Mitä mahtoi hän ajatella...?

Tässä maassa en tahdo kauan viipyä. Kun ensi kerran sireenit kukkivat, olen luonanne jälleen. Voitteko antaa anteeksi pikku tyttöselle, joka teille on paljon surua tuottanut... Elämässä usein erehtyy ja pettyy niin monta kertaa.

Rakkaat terveiseni. Kirjoitan pian uudelleen.
Dagmarinne.

J. L.

Minulla oli oikein hauska matkatoveri laivalla tullessa. Aivan häneen rakastuin. Hän oli vain nainen... ettei siitä sen enempää. Koko matkan, mitä olimme yhdessä, hän puheli asioista, joista minulla ei ole ollut hämääkään aavistusta. Surettaisi enemmänkin, mutta nyt alan huomata, että elämä sisältää muutakin ei vain romaaneja ja — rakkautta. — Näistä joskus enempi Sama.

— Mitähän kotona ajattelevat, mitä isä ja äiti sanovat, kun saavat kirjeeni. Tietyti isä heti ärjäsee: Arvasin, että routa porsaasi kotiin ajaal! — Sitä pöhlöä tyttöä! vaikeroi äiti varmaan.

Sitten hän muisti Urho Kanervon. — Saa kuulla, että ikävöin kotia. Voi, ehkä nauraa iteekseen... Ah! Sitä iloa on hänelle anna! Dagmar repi kirjeen palaiksi ja heitti liuskat pitkin lattiaa.

— Sinne menköön... Enkä itke! Vastoinkäymiset täytyy kestää. Muisti sitten matkatoverin sanat: "Elämän koulua se on sinulle, jos voit harha-askleet välttää."

Kotiin on kirjoitettava, mutta toisella tavalla. — Äitikin saisi harmaita harmaita hiuksia, jos kirjoittelien ikävästän... Täytyy kestä... kesittää.

Hänen silmänsä osuivat pieneen matka-arkkuun, joka oli puoli avoina nurkassa. Dagmar nosti kannen auki ja alkoi katsella Suomesta tuomiaan pieniä muistoesineitä. — Siinä oli isän ja äidin ja veljien kuvat yhdessä ryhmässä. Tuossa hän itse äidin rinnalla pikku tyttönä... Siinä oli Urho... Urho... Kas! Ellen... Eipä hänkään tiedä... Viittein... Hänelle kirjoittaa... mitä... Kas niin... siinäpä sekin... matkatoverin lähjoittama kirja. Sitäkään ei ole tullut vielä luetuksi. "Nainen", kirj. Aug. Bebel. Tyttö selaili lehtiä, luki palan sieltä, toisen täältä. Istahi vuoteen reunalle, jättäen tavarat sivan sokin lattialle. — Mitä tämä oikein sisältää?

"Nykyaikainen avioliitto on laitos, joka on mitä läheisimmässä suhteessa yhteiskunnallisiin oloihin, sekä pyssy ja katoaa niiden kanssa. Mutta tämä avioliitto on hajaantumisen ja rappeutumisen tilassa, aivan kuin porvarillinen yhteiskunta itekin."

Hän luki sivun, luki kaksii, sa paikoissa hän ajatellen luki samat lauseet pariinkin kertaan. Kummallista! Uusi maailma alkoi avautua hänelle.

"Neljä yhteiskunta-astetta ja neljä moraalikäsitettä, mutta ei missään niissä vallitse korkein moraalit. Korkein siveellinen tila on se, jossa ihmiset ovat vapaita ja tasa-arvoisia, jolloin ihmisten kaikkia suhteita hallitsee periaate: Mitä et tahdo, että sinulle tehtäisiin, sitä älä myöskään tee kenellekään toiselle. Keski-ajanä kysyttiin ihmisen sukupuuta, nykyisin hänen omaisuuttaan, tulevaisuudessa ihmistä ihmisenä."

— Kuka oli oikeastaan se ihminen, joka antoi tämän kirjan... ja sen toisen...? Sanoi tutkivansa yhteiskuntaa ja sen laitoksia ja rakennetta... Dagmar selaili taas kirjan

KUN PIMENEE

Erehdyinkö? Aamuks' luulin —
nyt vasta onko puoliyö
Kun pimetyteen mustaan peitty
kirkas, kaunis tähtiyö.

Pelottaa! Tuskin uskon
valon koskaan voittavan,
hälventävän pimeyttä,
mi nyt täyttää mailman.

Puoliyö — on hetki mustin
peikkojen, jotka tanssii yössä
ja vaanii saalist' pimeässä
aamun valoa peljäten.
Ida Niemelä.

nasta rupesi pistämään. — Tyttö paraka.

Kahvilassa ei ollut muita kuin joku yksinäinen hiihtäjä.

— Leipäkuponit voin tarjota, rahaa minulla ei ole — selittää nuorimies yksiväksisesti hyvässäajoin väärinkäytöksiä välttämiseksi. Hän oli hiljattain tullut kaupunkiin, turhaan etsien työtä, sellaista työtä, johon huolimatta sairaudesta oli kyetty. Hän miltei häpesi pakollista köyhyyttään ja tunsi itsensä kiusaantuneeksi siitä, voimatta kuitenkaan päästä ajatuksista, että se johtuisi hänen ehdontahtoista kykenemättömyydestään. Miten vaikeata hänelle asemansa tunnustaminen oli, huomasi kai tyttökin, koska huudahti karsimattomasti:

— Äis, en pidä kaikenlaisista seilyksistä!

Tuskin he olivat saaneet tilauksensa esitetyksi, kun tyttö jo rauhottomasti odotteli kahvin saapumista — päästäksensä heti lähtemään. Nuorimies tunsi itsensä loukatuksi tyttön omituisesta käytöksestä, mutta kärsi sen äänettömänä. Herättipä tyttö hänessä lämpimänkin tunteen ja sai palkkansa kiitollisen kateen sanoistaan:

— Kuulehan, istumme saman pöydän ääressä kuin silloin viimeksi! — Hän siis kuitenkin muisteli jonkinlaisella mielihyvällä mennyttä aikaa.

Kahvi viipyi, hitaasti, hitaasti vaihtuivat sanat. Kahvin saavuttua juotiin se nopeasti, kiirehtien takaisin kaupunkiin.

— Äis tätä matkaa — päivitteli tyttö kahvilasta lähteessä, mutta raitiotievaunun jälkeen jyrätessä kaupunkia kohti sanoi iloisesti, aivan toisella äänellä. — Minä pidän tästä matkasta, se on niin kummallinen, siinä on ollut niin paljon vaihtelua.

Nyt he kuitenkin taasen kiusallisen epämieluisiin tuntein istuivat rinnakkain kahvilapöydän ääressä. Nuorimies olisi tahtonut puhua ja kysyäkin tyttöltä paljonkin, mutta ei kuitenkaan tullut sitä tehneeksi. Vielä illalla myöhään tytön yksin mentyä kotiin, hänestä tuntui kuin haavat sydämessäkin hiljalleen huomaamatta alkaisivat arpeutua.

Ahti Ara.

Lapsetkin tekevät itsemurhia Serbiassa

New York, tammiik. 3 p. — Serbian puutetta kärsiville avustusta keräävän komissionin asioitsija J. Doherty, joka tiistaina palasi tänne Serbiasta, jossa hän on ollut neljä ja puoli kuukautta, sanoi että siellä jo lapsetkin tekevät itsemurhia, kun eivät näe millään muulla keinoin voivansa pelastua kärsimästä ainaista nälkää ja kurjuutta. Lukuisten lasten, jotka eivät ole olleet päälle kymmenen vuoden iästä, sanoo hän tehneen itsemurhan. Useista tuollaisista tragediaista sanoi hän Serbiassa itselleen persoonallisesti kerrotun.

lehtiä. Hänen silmänsä kääntyivät nyt eräaseen kohtaan: "Mitä siis joku on, siksi on yhteiskunta hänet tehnyt. Ei siis riipu yksinomaan siitä minä aikana joku elää, vaan myöskin siitä, mihin säätyluokkaan kuuluu, miten hänen ajatuksensa, tunteensa ja toimensa järjestäytyvät."

Ajatukainaan vaipuneena istui hän hetkisen. Taas hän alkoi lukea — — — Sosialismit mutisi hän fiten. — Tammöistökö se sosialismi on?... Kotona hän pelkäsi jo sen sanan paljasta kaikua. Ei tohtinut sormin kajota sellaiseen kuin sosialistiseen teokseen. Minkälainen rauka hän oli ollut!

Eipä se toveri suotta tainnut sanoa, että hänellä on lapsen käsitykset elämästä.

— Olisi sitä ihmistä vielä hauska tavata...

Tyttö katsahti lattialle. Siellä oli levillä kaikki hänen tavaransa.

— Nuokin kaipaa järjestämistä...

— Miten typerä olenkaan ollut! huokasi hän taas.

— Tarmoa, Dagmar Aho, tarmoa! kuiskasi hän ja alkoi järjestää tavaraitaan.

(Jatk.)

Sodan jälkeen

Nuorelle miehelle oli sodassa satunut onnettomuus kuten niin monelle muullekin. Seitsemän kuukautta maattuaan vankileirin sairaalassa, hänet kutsuttiin "tuomiolle", päästettiin sitten raajarikkoisena ehdonalaiseen vapauteen. Nuorimies tunsi elämänsä murtuneeksi, eikä nuoren vallankumoussankarin maineakaan voinut poistaa raajarikkoisuuden tuottamaa kirvelevää tuskaa. Sairaalassa toisten vielä kovaosaisempien joukossa ei sitä niin huomannut, toivoi vain pääsevänsä vapaaksi, mutta hänen vapaaksi pääsytään se muistui mieleen joka askeleella.

Niin, kun hän sodan jälkeen ensi kerran tapasi tyttönsä, huomasiivat he molemmat toisissaan jotain vierasta, tunteimatonta, joka ei ennen soita ollut esiin pilkistellyt. Mitä se oli, ei kumpikaan tahtonut toisilleen selvittää.

Siinä he nyt istuivat, kaupungin erään suosituimman kahvilan "italialaisessa" huoneessa. Miten paljon heillä olisikaan toisilleensa sanomista, kun nuori mies parani ja pääisi vapaaksi, siitä he molemmat usein olivat kirjoittaneet. Nyt kun he viimein tapasivat, ei heillä tuntunut olevan mitään sanottavaa. Nuori mies tunsi itsensä yksinäiseksi ja onnettomaksi, tuijotti itsepintaisesti ikkunan läpinäkymättömäksi värjättyyn lasiin ja hautoi huonoja ajatuksia tyttöstä. Ne eivät niin paljon tarkoittaneet yksinomaan tyttöä, vaan kohdistuivat sairaalloisesti katkeroituneina koko naisukuun.

— En ole koskaan niin pimeässä ajanut tänne päin — äännähtää nuorimies jotain sanoaksensa.

Hänen äänensä on jotain, joka vaikuttaa tyttöön, koska ja hän ensin alkumatkasta rauhottomasti vangitun panterin tavoin kierrellyään vaunun tyhjällä takasivulla nyt aetuu seisomaan nuoren miehen rinnalle sekä vastaa avoimesti — En minäkään.

Puhe keskeytyi kuitenkin siihen. Molemmat jäivät mietteisinsä huomatta, että kummankin ajatukset tappelivat samoja risteyskää. Pimeys petti ja vaunu vei heidät oh määrapäikan. Se hämmitti tyttöä ja hänellä oli kylmäkin, hän olisi tahtonut juosta. Sitä ei toinen voinut tehdä. He kävelivät nopeasti. Hän huomasi tyydytykseksensä, että tyttö sentään väsyi ennenkuin hän, rin-